

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2014. gada 16. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Vienlīdzīga attieksme nodarbinātības un profesijas jomā — Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pants — LESD 45. pants — Direktīva 2000/78/EK — Atšķirīga attieksme vecuma dēļ — Atsauces datuma noteikšana ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā — Noilguma termiņš — Efektivitātes princips

Lietā C-429/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberlandesgericht Innsbruck* (Austrija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2012. gada 28. augustā un 2013. gada 16. augustā un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2012. gada 21. septembrī un 2013. gada 22. augustā, tiesvedībā

Siegfried Pohl

pret

ÖBB-Infrastruktur AG.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents),

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 11. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *S. Pohl* vārdā – *C. Schöffthaler* un *U. Willi, Rechtsanwältin*,
- *ÖBB-Infrastruktur AG* vārdā – *C. Wolf, Rechtsanwalt*,
- Austrijas valdības vārdā – *G. Hesse*, pārstāvis,
- Beļģijas valdības vārdā – *M. Jacobs* un *L. Van den Broeck*, pārstāves,
- Spānijas valdības vārdā – *A. Rubio González*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – vācu.

— Eiropas Komisijas vārdā – *V. Kreuzhitz, D. Martin* un *F. Schatz*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Savienības tiesību vispārējo vienlīdzīgas attieksmes, diskriminācijas vecuma dēļ aizlieguma un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 21. panta, LESD 45. panta un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 16. lpp.), interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *S. Pohl* un viņa bijušo darba devēju *ÖBB-Infrastruktur AG* (turpmāk tekstā – “*ÖBB*”) par atsaucē datuma, pieņemot viņu pastāvīgā darbā 1977. gada 1. jūlijā, noteikšanu ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā, kas saistīta ar šo darbu, un minētā datuma noteikšanas radītajām sekām attiecībā uz viņa ierindošanu minētajā darba samaksas kategorijā, kā arī uz viņa darba samaksas un vecuma pensijas aprēķināšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstīgi Direktīvas 2000/78 1. pantam, “lai vienlīdzīgas attieksmes princips stātos spēkā dalībvalstīs, šīs direktīvas mērķis attiecībā uz nodarbinātību un profesiju ir noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ”.
- 4 Šīs direktīvas 2. pantā “Diskriminācijas jēdziens” ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā “vienlīdzīgas attieksmes princips” nozīmē to, ka nav ne tiešas, ne netiešas diskriminācijas, kuras pamatā ir jebkurš 1. pantā minēts iemesls.

2. Šā panta 1. punktā:

a) uzskata, ka tiešā diskriminācija notiek tad, ja salīdzināmā situācijā pret vienu personu izturas, ir izturējušies vai izturētos sliktāk nekā pret citu personu jebkura 1. [pantā] minēta iemesla dēļ;

[..].”
- 5 Minētās direktīvas 3. panta “Piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Nepārsniedzot [Savienības] kompetenci, šo direktīvu piemēro visām personām gan valsts, gan privātajā sektorā, tostarp valsts iestādēs, attiecībā uz:

a) nosacījumiem darba, pašnodarbinātības un profesijas iegūšanai, to skaitā atlases kritērijiem un darbā pieņemšanas nosacījumiem, lai kāda būtu darbības nozare, un visos profesionālās hierarhijas līmeņos, ietverot paaugstināšanu amatā;

[..]

c) nodarbinātību un darba nosacījumiem, to skaitā atlaišanu un atalgojumu;

[..].”

6 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 6. panta “Tādas dažādas attieksmes attaisnojums, kuras pamatā ir cilvēka vecums” 1. punktu:

“Neatkarīgi no 2. panta 2. punkta dalībvalstis var paredzēt, ka dažāda attieksme, kuras pamatā ir vecums, neveido diskrimināciju, ja attiecīgās valsts tiesību kontekstā tā ir objektīvi un saprātīgi attaisnota ar likumīgu mērķi, tostarp likumīgu nodarbinātības politiku, darba tirgu un profesionālās izglītības mērķiem, un ja šā mērķa sasniegšanas līdzekļi ir atbilstīgi un vajadzīgi.

Šāda dažāda attieksme cita starpā var ietvert:

a) to, ka nosaka īpašus nosacījumus darba un profesionālās izglītības iespējām, nodarbinātības un profesijas nosacījumus, tostarp atlaišanas un atalgošanas nosacījumus jauniešiem, vecākiem strādniekiem un personām, kuru apgādībā ir citas personas, lai veicinātu viņu profesionālo integrāciju vai nodrošinātu aizsardzību;

b) to, ka nosaka minimālos nosacījumus attiecībā uz vecumu, profesionālo pieredzi vai darba stāžu, lai iegūtu darbu vai konkrētas ar to saistītas priekšrocības;

[..].”

Austrijas tiesības

7 Austrijas dzelzceļa sabiedrības darbinieku darba samaksas 1963. gada noteikumu [*Bundesbahn Besoldungsordnung* 1963 (BGBl. 170/1963)] 3. pantā “Atsauces datums ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā” ir noteikts:

1. Atsauces datums ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā ir jānosaka tādējādi, ka, neskaitot laikposmus līdz 18 gadu vecumam un ņemot vērā 4.–7. punkta ierobežojumus, līdz darbā pieņemšanas dienai tiek pieskaitīti iepriekšējie:

a) 2. punktā norādītie laikposmi pilnībā,

b) puse no pārējiem laikposmiem.

2. Saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu ir jāpieskaita šādi iepriekšējie laikposmi līdz darbā pieņemšanas dienai:

1) darba stāžs, kas iegūts darbavietā, strādājot vismaz pusi no pilna laika darba ņēmējiem noteiktā darba laika Austrijas dzelzceļa sabiedrībā. Tas pats attiecas uz darba stāžu, kas iegūts, strādājot *Land* [federālās zemes] vai privātā dzelzceļa sabiedrībā, attiecībā uz kuru ir piemērojami ar Austrijas dzelzceļa ierēdņu dienesta noteikumiem salīdzināmi dienesta noteikumi.

[..].”

8 Austrijas Civilt kodeksa (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch*) 1480. pantā ir noteikts:

“Termiņš prasībām par nokavētiem ikgadējiem pabalstiem, it īpaši procentiem [..], izbeidzas pēc trim gadiem; tiesības kā tādas neizmantojot tiek zaudētas trīsdesmit gadu laikā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 9 *S. Pohl* 1974. gada 25. novembrī sāka strādāt *ÖBB* juridiskās priekšteces sabiedrībā. Šī sabiedrība 1977. gada 1. jūlijā viņu pieņēma pastāvīgā darbā. Šajā ziņā 1971. gada 12. novembris tika noteikts kā atsauces datums *S. Pohl* ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā atbilstoši viņa ieņemamajam amatam. Šajā nolūkā darba stāžs, kuru viņš bija ieguvis pirms viņa pieņemšanas pastāvīgā darbā šajā sabiedrībā, tika ņemts vērā pilnībā. Pārējais darba stāžs, kurš, sākot no 18 gadu vecuma, bija iegūts, strādājot dažādos Austrijā esošos uzņēmumos, tika ņemts vērā tikai 50 % apmērā. Nosakot atsauces datumu, iepriekšējais darba stāžs pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas netika ņemts vērā.
- 10 Pēc pensionēšanas uz laiku 2002. gada 4. martā *S. Pohl* 2005. gada 4. martā pensionējās pilnībā. Savā pēdējā paaugstināšanā, kas notika 2002. gada 1. janvārī, *S. Pohl* tika ierindots darba samaksas 15. kategorijā.
- 11 Savā 2011. gada 2. augustā *Landesgericht Innsbruck* [Insbukas pirmās instances tiesā] celtajā prasībā pret *ÖBB S. Pohl* lūdz atzīt, ka no 2002. gada 1. janvāra viņš ir ierindojams savas atalgojuma grupas darba samaksas 16. kategorijā. Pakārtoti viņš lūdz *ÖBB* piespriest izmaksāt viņam darba samaksas starpību, kas no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 4. martam radusies starp viņa atalgojuma grupā ietilpstošās darba samaksas 15. un 16. kategoriju, un no 2002. gada 5. marta starpību starp pensijas maksājumiem, ko viņš ir saņēmis un kas viņam pienākas atbilstoši darba samaksas 16. kategorijai.
- 12 *S. Pohl* būtībā apgalvo, ka viņa iepriekšējais darba stāžs pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas, kā arī pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas un līdz 1974. gada 24. novembrim iegūtais darba stāžs būtu pilnībā jāņem vērā, nosakot atsauces datumu viņa ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā atbilstoši viņa ieņemamajam amatam *ÖBB*. Ja šie darba stāža laikposmi tiktu ņemti vērā, lai noteiktu šo atsauces datumu, no tā izrietētu, ka, piemērojot atbilstošos 1963. gada [Austrijas] dzelzceļa sabiedrības darbinieku darba samaksas noteikumus, *S. Pohl* būtu bijis jāierindo darba samaksas 16. kategorijā pirms viņa pensionēšanas uz laiku 2002. gada 4. martā.
- 13 *Landesgericht Innsbruck* noraidīja *S. Pohl* prasību pirmās instances tiesā.
- 14 *S. Pohl* par šo nolēmumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.
- 15 Attiecībā uz atsauces datuma noteikšanu *S. Pohl* ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā šī tiesa uzskata, ka ir jāveic nošķirums brīdī, kad viņš sasniedza 18 gadu vecumu. Apstākļi, ka atsauces datuma aprēķināšanā nav ticis ņemts vērā iepriekšējais darba stāžs pirms viņa nodarbināšanas pastāvīgā darbā datuma, varētu būt tieša diskriminācija pilsonības dēļ. Tas, ka darba stāžs no 18 gadu vecuma līdz 1974. gada 24. novembrim ticis ieskaitīts tikai 50 % apmērā, varētu būt pretrunā Savienības tiesību vispārējam vienlīdzīgas attieksmes principam, kā arī LESD 45. pantā paredzētajam diskriminācijas aizliegumam.
- 16 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka, ņemot vērā saskaņā ar valsts tiesībām piemērojamo noilguma termiņu, *S. Pohl* tiesības pieprasīt atsauces datuma pārvērtēšanu ir noilgušas. Tādējādi tā secina, ka ir arī noilgušas tiesības, ko *S. Pohl* izskatāmajā lietā pieprasa, lai saskaņā ar valsts tiesībām saņemtu papildu atalgojuma un pensijas izmaksu.
- 17 Šādos apstākļos *Oberlandesgericht Innsbruck* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Savienības tiesībām to pašreizējā attīstības stadijā, it īpaši

1. Savienības tiesību vispārējam vienlīdzīgas attieksmes principam,

2. vispārējam diskriminācijas vecuma dēļ aizlieguma principam LES 6. panta 3. punkta un [Hartas] 21. panta izpratnē,
3. diskriminācijas aizliegumam saistībā ar LESD 45. pantā paredzēto darba ņēmēju pārvietošanās brīvību,
4. Direktīvai [2000/78]

ir pretrunā tāds valsts – daļēji likumā, daļēji koplīgumā paredzēts – tiesiskais regulējums, kas ar vienošanos ir kļuvis par atsevišķa darba līguma saturu, saskaņā ar kuru dzelzceļa transporta nozarē nodarbinātu darba ņēmēju iepriekšējais darba stāžs, ja tas ir bijis pirms 18 gadu vecuma, vispār netiek ņemts vērā, bet ja tas ir bijis pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas, ja vien tas pat nav ticis iegūts “gandrīz publiskā” Austrijas uzņēmumā vai Austrijas darba devēja sabiedrībā, kura ir atbildētāja, neņemot vērā darba ņēmēja konkrēti iegūtās prasmes un zināšanas, tiek ieskaitīts tikai 50 % apmērā?

- 2) Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša, vai nesamaksātās darba samaksas aprēķinā saskaņā ar Savienības tiesībām ieskaitot līdz šim vērā neņemto iepriekšējo darba stāžu (pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas pilnīgi un no 18 gadu vecuma sasniegšanas līdz dienai, kad prasītājs sāka darbu atbildētājas sabiedrībā, 50 % apmērā) nozīme ir tam, ka aritmētiskais iepriekšējais darba stāžs ir bijis no 1965. gada 1. decembra līdz 1974. gada 24. novembrim, respektīvi, ilgu laiku pirms Austrijas Republikas pievienošanās Savienībai un pirms pirmā nolēmuma par Savienības tiesībās paredzēto vienlīdzīgas attieksmes principu?
 - 3) Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša, vai pretrunā Savienības tiesībām to pašreizējā stadijā, it īpaši noilgumu regulējošo valsts noteikumu efektivitātes principam, saskaņā ar kuru darba ņēmēja, bet vēlāk pensionāra tiesības savam darba devējam prasīt nesaņemtās darba samaksas izmaksu un vēlāk – nesaņemtās pensijas izmaksu, kas izriet no Savienības tiesībās paredzētās ārvalstīs iegūtā darba stāža un pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas bijušā darba stāža ieskaitīšanas 1. jautājuma izpratnē, kuras šai personai saskaņā ar valsts tiesībām nav bijušas un objektīvi varēja tikt pieprasītas tikai pēc tam, kad 2000. gada 30. novembrī tika pasludināts spriedums lietā C-195/98 *Österreichischer Gewerkschaftsbund (Recueil, I-10497. lpp.)* un 2009. gada 18. jūnijā – spriedums lietā C-88/08 *Hütter* (Krājums, I-5325. lpp.), ir tas, ka šīs tiesības būtu pilnībā noilgušas?
 - 4) Ja atbilde uz 1. jautājumu ir apstiprinoša, vai darba devējam dzelzceļa transporta nozarē, kurā ir ap 40 000 darba ņēmēju un vairākās pakāpēs hierarhiski iedalīta un visā teritorijā izveidota organizācija, no Savienības tiesībām to pašreizējā stadijā, it īpaši no Savienības tiesībās paredzētā vienlīdzīgas attieksmes principa un/vai diskriminācijas attiecībā uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos aizlieguma horizontālās iedarbības, izriet pienākums rūpēties par to, ka tā darba ņēmēji un darba ņēmēju pārstāvji ir informēti arī par dienas presē [oficiālajā laikrakstā] publicētiem Tiesas nolēmumiem, kuros [attiecīga] darba stāža ieskaitīšana, ko darba devējs ir praktizējis, ir pasludināta par Savienības tiesībām pretrunā esošu, un tā rezultātā var būt jāizmaksā nesaņemtās darba samaksas?”
- 18 Ar 2013. gada 17. jūlija vēstuli iesniedzējtiesa nosūtīja Tiesai *Oberster Gerichtshof* [Augstākās tiesas] 2013. gada 27. jūnija rīkojumu, ar kuru šī iesniedzējtiesa bija nolēmusi uzdot Tiesai vairākus prejudiciālus jautājumus par šajā lietā aplūkotojai problemātikai līdzīgu problēmu kopumu.
- 19 Pēc šīs vēstules saņemšanas Tiesa lūdza iesniedzējtiesai tai norādīt, vai tā vēlas daļēji vai pilnībā grozīt vai atsaukt atbilstīgi tās 2012. gada 28. augusta rīkojumam uzdotos jautājumus.

- 20 Atbildot uz šo lūgumu, iesniedzējtiesa ar lēmumu, kas Tiesas kancelejā saņemts 2013. gada 22. augustā, uzdeva papildu prejudiciālo jautājumu, kas ir formulēts šādi:

“Vai Savienības tiesībām to pašreizējā attīstības stadijā, it īpaši

1. Direktīvai [2000/78],
2. vispārējam efektivitātes principam,
3. vispārējam tiesiskās palāvības principam,

ir pretrunā tāds legislatīvs 2011. gada 27. decembra valsts tiesiskais regulējums, kas no 2004. gada 1. janvāra piemērojams retroaktīvi [un] ar kuru tiek atceltas uz Savienības tiesībām, it īpaši uz [iepriekš minēto] spriedumu [lietā *Hütter*], balstītās tiesības, ka, nediskriminējot vecuma dēļ, tiek ņemts vērā pirms 18 gadu vecuma iegūtais darba stāžs un no tā izrietošās tiesības uz atalgojumu un, nosakot jaunu atsaucē datumu ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā, vienlaikus termiņš tiek pagarināts par vienu gadu, ļaujot iegūt augstāku pakāpi katrā no trijām pirmajām darba samaksas kategorijām?”

Par trešo prejudiciālo jautājumu

- 21 Ar savu trešo jautājumu, uz kuru ir jāatbild vispirms, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Savienības tiesībām, it īpaši efektivitātes principam, ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kāds tiek aplūkots pamatlietā, saskaņā ar kuru trīsdesmit gadu noilguma termiņš, kas sākas, skaitot no dienas, kad noslēgts līgums, uz kura pamata ir noteikts atsaucē datums ierindošanai nākamajā darba samaksas kategorijā vai veikta ierindošana nepareizā darba samaksas kategorijā, tiek piemērots attiecībā uz darbinieka tiesībām pieprasīt pārvērtēt darba stāžu, kas jāņem vērā, lai noteiktu šo atsaucē datumu.
- 22 Šī iesniedzējtiesa it īpaši šaubās, vai ir jāatzīst, ka šis noilguma termiņš sākas, nevis skaitot no dienas, kad noslēgts līgums, uz kura pamata ir noteikts atsaucē datums, vai veikta ierindošana nepareizā darba samaksas kategorijā, bet gan skaitot no attiecīgajiem datumiem, kuros pasludināti iepriekš minētie spriedumi lietās *Österreichischer Gewerkschaftsbund* un *Hütter*.
- 23 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tad, ja nav Savienības tiesiskā regulējuma attiecīgajā jautājumā, katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka kompetentās tiesas un tiesvedības procesuālie noteikumi, kam jānodrošina to tiesību aizsardzība, kuras attiecīgajām personām piešķirtas Savienības tiesības, ar nosacījumu, ka, pirmkārt, šie noteikumi nedrīkst būt mazāk labvēlīgi par tiem, kas attiecas uz līdzīgām iekšēja rakstura prasībām (līdzvērtības princips), un, otrkārt, tie nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas piešķirtas Savienības tiesību sistēmā (efektivitātes princips) (it īpaši skat. 2011. gada 8. septembra spriedumu apvienotajās lietās *C-89/10 un C-96/10 Q-Beef un Bosschaert*, Krājums, I-7819. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 24 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Savienības tiesībās nav paredzēti noteikumi par noteiktiem pārsūdzības termiņiem attiecībā uz vienlīdzīgās attieksmes principu.
- 25 No tā izriet, ka katrai dalībvalstij savā iekšējā tiesību sistēmā jāparedz šāds procesuālais noteikums, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus.
- 26 Attiecībā uz līdzvērtības principu ir jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tas prasa, lai visi noteikumi, kas piemērojami prasībām, bez izšķirības būtu piemērojami prasībām, kas ir pamatotas ar Savienības tiesību pārkāpumu, un līdzīgām prasībām sakarā ar valsts tiesību neievērošanu (2010. gada 15. aprīļa spriedums lietā *C-542/08 Barth*, Krājums, I-3189. lpp., 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 27 Šajā lietā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka valsts tiesībās paredzētais trīsdesmit gadu noilguma termiņš tiek piemērots neatkarīgi no fakta, vai norādītais tiesību pārkāpums attiecas uz Savienības tiesībām vai valsts tiesībām.
- 28 Līdz ar to nevarētu tikt uzskatīts, ka šāds noilguma noteikums ir pretrunā līdzvērtības principam.
- 29 Attiecībā uz līdzvērtības principu Tiesa par saderīgu ar Savienības tiesībām ir atzinusi saprātīgu termiņu noteikšanu prasības celšanai, kura neievērošanas gadījumā prasības celšanas tiesības tiek zaudētas tiesiskās noteiktības interesēs, ciktāl šādi termiņi nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas piešķirtas Savienības tiesību sistēmā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Barth*, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Attiecībā uz jautājumu, vai attiecīgie datumi, kuros pasludināti iepriekš minētie spriedumi lietās *Österreichischer Gewerkschaftsbund* un *Hütter*, ietekmē valsts tiesībās noteiktā noilguma termiņa sākumu, ir jāatgādina, ka Tiesas sniegtā Savienības tiesību normas interpretācija, īstenojot ar LESD 267. pantu uzticēto kompetenci, izskaidro un vajadzības gadījumā precizē šīs normas nozīmi, kādā tā ir vai būtu jāsaprot, un apjomu, kādā tā ir vai būtu jāpiemēro no tās spēkā stāšanās brīža. Citiem vārdiem sakot, spriedumam prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā nav konstatējošs, bet tikai deklaratīvs spēks, kā rezultātā tā sekas parasti stājas spēkā dienā, kad ir stājusies spēkā arī interpretētā tiesību norma (2008. gada 12. februāra spriedums lietā *C-2/06 Kempter*, Krājums, I-411. lpp., 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Attiecībā uz noilguma termiņa sākumu Tiesa ir precizējusi, ka tas principā ir atkarīgs no valsts tiesībām un ka iespējamais Tiesas konstatētais Savienības tiesību pārkāpums principā neietekmē šo termiņa sākumu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Q-Beef* un *Bosschaert*, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Tātad attiecīgie datumi, kuros pasludināti iepriekš minētie spriedumi lietās *Österreichischer Gewerkschaftsbund* un *Hütter*, neietekmē pamatlietā aplūkotā noilguma termiņa sākumu, un tāpēc tiem nav nozīmes, lai šajā lietā novērtētu efektivitātes principu.
- 33 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, atbilstoši valsts tiesībām šis termiņa sākums atbilst dienai, kad ir noslēgts līgums, uz kura pamata ir noteikts atsauces datums, vai veikta ierindošana nepareizā darba samaksas kategorijā, proti, pamatlietā tas ir 1974. gada 25. novembris. Iesniedzējtiesa šajā ziņā norāda, ka, ņemot vērā valsts tiesības, *S. Pohl* tiesības pieprasīt atsauces datuma pārvērtēšanu ir noilgušas kopš 2004. gada 24. novembra, respektīvi, ilgu laiku pirms tiesvedības sākšanas pamatlietā 2011. gada 2. augustā.
- 34 Nevar tikt apstrīdēts, ka šā sprieduma 29. punktā minētās judikatūras izpratnē šāds termiņš ir saprātīgs termiņš prasības celšanai, kura neievērošanas gadījumā prasības celšanas tiesības tiek zaudētas tiesiskās noteiktības interesēs.
- 35 Turklāt ņemot vērā faktu, ka *S. Pohl* prasība būtībā ir par to, vai viņa pēdējā 2002. gada 1. janvārī notikusī ierindošana nākamajā darba samaksas kategorijā ir likumīga, ir jākonstatē, ka, piemērojot valsts tiesības, viņam bija gandrīz trīs gadu laikposms, lai celtu prasību par lēmumu par viņa pēdējo ierindošanu nākamajā darba samaksas kategorijā.
- 36 Vispār, pieņemot, ka *S. Pohl* savus prasījumus būtu varējis pamatot ar LESD 45. pantu vai ar Direktīvu 2000/78, ir jānorāda, ka, pirmkārt, atsaukties uz šo pantu Austrijas tiesās būtu bijis iespējams no 1995. gada 1. janvāra, datuma, kurā Austrijas Republika pievienojās Savienībai, t.i., gandrīz desmit gadus pirms pamatlietā aplūkotā noilguma termiņa beigām, un, otrkārt, Direktīvas 2000/78 transponēšanas termiņš ir beidzies 2003. gada 3. decembrī, tā ka *S. Pohl* rīcībā bija gandrīz viens gads, lai minētajās tiesās celtu prasību par savu tiesību īstenošanu. Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka pamatlietā valsts tiesībās paredzētais trīsdesmit gadu noilguma termiņš, kas sākas,

skaitot no dienas, kad ir noslēgts līgums, uz kura pamata ir noteikts atsaucē datums, vai veikta ierindošana nepareizā darba samaksas kategorijā nav tāda rakstura, lai padarītu praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kuras *S. Pohl* izskatāmajā lietā izriet no Savienības tiesībām.

- 37 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesībām, it īpaši efektivitātes principam, nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds tiek aplūkots pamatlietā, saskaņā ar kuru trīsdesmit gadu noilguma termiņš, kas sākas, skaitot no dienas, kad ir noslēgts līgums, uz kura pamata ir noteikts atsaucē datums, vai veikta ierindošana nepareizā darba samaksas kategorijā, tiek piemērots attiecībā uz darbinieka tiesībām pieprasīt pārvērtēt darba stāžu, kas jāņem vērā, lai noteiktu šo atsaucē datumu.
- 38 Ņemot vērā, pirmkārt, uz trešo jautājumu sniegto atbildi un, otrkārt, iesniedzējtiesas konstatējumu, saskaņā ar kuru *S. Pohl* tiesības pieprasīt atsaucē datuma pārvērtēšanu un līdz ar to viņa tiesības celt prasību par lēmumu par viņa pēdējo ierindošanu nākamajā darba samaksas kategorijā, piemērojot valsts tiesībās paredzēto trīsdesmit gadu noilguma termiņu, ir noilgušas kopš 2004. gada 24. novembra, uz pārējiem uzdotajiem jautājumiem nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 39 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Savienības tiesībām, it īpaši efektivitātes principam, nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds tiek aplūkots pamatlietā, saskaņā ar kuru trīsdesmit gadu noilguma termiņš, kas sākas, skaitot no dienas, kad ir noslēgts līgums, uz kura pamata ir noteikts atsaucē datums, vai veikta ierindošana nepareizā darba samaksas kategorijā, tiek piemērots attiecībā uz darbinieka tiesībām pieprasīt pārvērtēt darba stāžu, kas jāņem vērā, lai noteiktu šo atsaucē datumu.

[Paraksti]